

Univerza v Ljubljani
Medicinska fakulteta

**KLINIČNA PRAKSA ZA ŠTUDENTE 1. LETNIKA EMŠ programa
MEDICINA IN DENTALNA MEDICINA
2022/2023**

NAVODILA ZA MENTORJE

KLINIČNA PRAKSA ZA ŠTUDENTE 1. LETNIKA EMŠ PROGRAMA MEDICINA IN DENTALNA MEDICINA 2022/2023

NAVODILA ZA MENTORJE

Učno gradivo

Prva izdaja

Urednici: Marija Petek Šter in Ksenija Rener-Sitar

Izdalo: Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani, kot spletni vir.

Copyright © Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani – februar 2023

Vse pravice pridržane.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
COBISS.SI-ID 151703299
ISBN 978-961-267-239-3 (PDF)

Kazalo vsebine

Uvod	4
Namen in cilji klinične prakse za študente 1. letnika medicine in dentalne medicine.....	5
Metode in obremenitve študenta	6
Nekaj praktičnih nasvetov za mentorje.....	7
Kompetence in veščine klinične prakse v ambulantni	8
Kompetence in veščine klinične prakse s področja NMP v simuliranem okolju	9
Delo v službi prehospitalne NMP	9
Poročilo o opravljeni klinični praksi.....	10
Ocenjevanje klinične prakse.....	11
Mentorjeva ocena študenta.....	11
Zaključna ocena mentorja o poteku klinične prakse.....	12

Uvod

V študijskem letu 2021/22 smo na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani (UL MF) pričeli z izvajanjem posodobljenega študijskega programa medicine in dentalne medicine. Nov program prinaša spremembe v vseh letnikih študija. Poudarek sprememb je v horizontalnem in vertikalnem povezovanju učnih vsebin ter posodabljanju in uvajanju novih učnih vsebin.

Med pomembne spremembe obeh študijskih programov sodijo tudi zgodnejše vključevanje študentov v klinično okolje. Ob že v predhodnem programu uveljavljenih predmetih zgodnjega stika z bolnikom, dodajamo sedaj še obvezno klinično prakso, ki predstavlja obvezno učno vsebino za vse študente medicine in dentalne medicine od prvega letnika naprej.

V študijskem letu smo 2021/22 začeli z obvezno klinično prakso za študente prvih letnikov obeh smeri študija po dveh letih projekta prostovoljne klinične prakse, v katerem je v dveh zaporednih letih sodelovalo preko 300 študentov ter veliko mentorjev tako iz primarnega, kot bolnišničnega okolja. Pouk bo potekal od junija do septembra v obsegu 60 ur. Prakso bodo študenti opravljali v simulacijskem centru Medicinske fakultete v Ljubljani v obsegu 6 ur, kjer bodo vadili veščine nudenja nujne medicinske pomoči (NMP) in v ambulantah primarnega zdravstvenega varstva, to je v ambulantah družinske medicine, primarne pediatrije in dentalne medicine ter na prehospitalni nujni medicinski pomoči.

Klinična praksa poteka po metodi eden na enega, to pomeni, da se mentor študentu posveča individualno. V enem študijskem letu naj bi mentor gostil na klinični praksi v povprečju dva študenta. Časovna razporeditev klinične prakse je v dogovorjenem terminu (od junija do septembra) prepuščena študentu in možnostim mentorja.

Pred vami so navodila za mentorje, v katerih so napotki za izvajanje klinične prakse. Navodila smo posodobili upoštevajoč izkušnje prve generacije študentov in njihovih mentorjev.

V primeru dodatnih vprašanj, vezanih na izvajanje klinične prakse, vam bomo z veseljem nudili dodatna pojasnila.

Urednici:

Marija Petek Šter in Ksenija Rener-Sitar

Namen in cilji klinične prakse za študente 1. letnika medicine in dentalne medicine

Namen klinične prakse je vzpostavljati identiteto zdravnika oz. zobozdravnika, razumeti pomen timskega dela v zdravstvu, se učiti veščin sporazumevanja in kliničnih veščin ter oblikovati humanistične vrednote, potrebne za delo z bolniki oz. s pacienti v zobozdravstvu ter študenta usposobiti za nudenje temeljnih postopkov nujne medicinske pomoči.

Cilji

Poglobiti znanje in kompetence sporazumevanja v kliničnem okolju.

Se naučiti nekaterih preprostih kliničnih veščin.

Razumeti kompleksnost dela zdravnika in njegovih odločitev.

Se zavedati pomena potrebnih moralnih in etičnih vrednot, ki jih mora zdravnik pri svojem delu spoštovati in prenašati na sodelavce.

Prepoznati nekatera življenjsko ogrožajoča stanja in nuditi temeljne postopke nujne medicinske pomoči.

Metode in obremenitve študenta

Uvodni seminar

Predstavitev klinične prakse, namena, ciljev in vsebine.

Predstavitev izvedbe klinične prakse (sodelovanje z mentorjem, vodenje dnevnika, zaključno poročilo).

Klinična praksa (60 ur; ena efektivna ura traja 60 minut)

Praksa iz vsebinskega sklopa Nujna medicinska pomoč (NMP) bo potekala v simuliranem okolju (6 ur) po razporedu.

Praksa v ambulanti primarnega nivoja bo trajala 9 dni po 6 ur dnevno; s tem da bo en dan potekal v enoti NMP.

Samostojno delo študenta

Vodenje dnevnika.

Priprava kratkega poročila o opravljeni praksi.

Oddaja poročila v spletni portal VIS.

Študentove obveznosti

Študent mora pri predmetu opraviti naslednje študijske obveznosti:

- se udeležiti uvodnega srečanja,
- aktivno sodelovati na vajah v simuliranem in kliničnem okolju,
- voditi dnevnik ter pripraviti končno poročilo,
- izpolniti zaključno anketo pri predmetu (v prilogi).

Pričakovani rezultati pouka

Znanje in razumevanje:

- razumevanje pomena empatije za delo z ljudmi,
- uporaba etičnih načel pri delu z bolniki,
- poznati osnovna načela obnašanja pri delu z bolniki,
- zavedanje pomena timskega dela in spoštovanje sodelavcev v timu,
- znati izvesti nekatere preproste klinične veščine,
- razumeti kompleksnost dela zdravnika in njegovih odločitev.

Nekaj praktičnih nasvetov za mentorje

- Ob prvem srečanju si vzemite čas za uvodni razgovor s študentom (da ga bolje spoznate) in naredite okvirni načrt izvajanja klinične prakse.
- Študenta predstavite sodelavcem in sodelavce prosite za njihovo sodelovanje pri izvajanju klinične prakse študenta.
- Poskrbite, da se bo v okolju izvajanja klinične prakse študent počutil sprejetega in varnega; seznanite ga s pravili, ki veljajo na oddelku oz. v ambulantni.
- Študent mora skrbeti za vodenje evidence opravljene prakse ter opravljenih veščin, kar vi potrdite.
- Ob zaključku klinične prakse študenta na kratko ocenite; pomemben del ocene predstavljajo vaša opažanja, s katerimi seznanite tudi študenta.
- Študentu predstavite tisto, kar delate dobro in z veseljem.
- Vključite sodelavce.
- Študentu omogočite, da se aktivno vključuje v procese (v začetku naj opazuje, potem pa mora preproste naloge izvajati samostojno, sprva pod nadzorom, potem, ko pa je nalog več, pa samostojno).
- Študenta opazujte in mu sproti sporočajte, kaj dela dobro in kje ima težave (podajanje povratne informacije).

Kompetence in veščine klinične prakse v ambulantni

Med klinično prakso v ambulantni naj študent opazuje/izvede naslednje aktivnosti (ker bodo študenti v različnih kliničnih okoljih, dopuščamo možnost, da bodo izvedli različne aktivnosti; slediti pa je potrebno doseganje zastavljenih ciljev).

Aktivnost	Opazovanje	Izvedba
Se nauči osnovnih pravil obnašanja v kliničnem okolju: Pozna in upošteva osnovna etična in moralna načela v odnosu do zaposlenih in pacientov. Se za delo primerno uredi (uniforma, identitetna kartica, speti lasje, pristriženi in urejeni nohti). Se ob prihodu na oddelek/ambulanto predstavi sodelavcem. Se predstavi bolniku. Si pred pregledom bolnika umije /razkuži roke/uporablja osebno varovalno opremo. Se zahvali sodelavcem/bolniku.		X
Sporazumevanje v kliničnem okolju (vodi pogovor z bolniki, da prepozna, kako bolezen vpliva na bolnikovo življenje, kaj pričakuje od zdravnikov in zdravstvenih delavcev, kaj od svojih domačih, česa ga je strah...)		X
Vključevanje v tim zdravnikov (vizita, zdravniški sestanek,...), da prepozna, kako se zdravniki odločajo, kako se sporazumevajo med seboj	X	
Vključevanje v negovalni tim (npr. sodeluje pri pripravi bolnika na pregled, pripravi zdravil, merjenju vitalnih funkcij (RR, TT; KS,...), da spozna delo zdravnikovih sodelavcev in se ga nauči spoštovati oz. Vključevanje v tim zobozdravnikove asistence (npr. sodeluje pri pripravi delovnega mesta, postopkov dezinfekcije in sterilizacije, priprava pacienta za klinični pregled, ravnanje z dentalnimi materiali, spozna delo in vloge drugih sodelavcev v zobozdravniškem timu in se ga nauči spoštovati.		X
Izvede nekatere diagnostične metode (merjenje RR, snemanje EKG, določanje telesne teže in višine, merjenje KS)		X
Bolnika spremlja na diagnostične in terapevtske posege (RTG, do reševalnega vozila,...)		X
Se z mentorjem pogovori o svojem delu; ta mu je na voljo za vprašanja in mu poda usmeritve za naprej		X
Drugo:		
Drugo:		

Kompetence in veščine klinične prakse s področja NMP v simuliranem okolju

- Položaj za nezvestnega
- Zunanja masaža srca in umetno predihavanje (na modelu)
- Reanimacija otroka in odraslega (na modelu)
- Oskrba poškodovanca
- Oskrba zlomov
- Oskrba ran
- Priprava zdravil za i.v. aplikacijo

Delo v službi prehospitalne NMP

V službi prehospitalne NMP se študent vključuje v delo v okviru pridobljenega znanja tekom obveznega predmeta in vaj v simulacijskem centru. V manjših enotah službe NMP je število nujnih intervencij manjše, se pa v ambulantni oglašajo pacienti z različnimi akutnimi zdravstvenimi problemi. Študent naj poleg veščin za ohranjanje življenja vadi tudi veščine, ki se izvajajo tudi v ambulantnem okolju, kot so:

- Merjenje vitalnih funkcij
- Snemanje EKG
- Priprava bolnika na transport in spremstvo v bolnišnico
- Hišni obisk akutno zbolelega
- Preveza in oskrba ran
- Odvzem kapilarne krvi in določanje krvnega sladkorja
- Priprava inhalacij....

Poročilo o opravljeni klinični praksi

Študent mora ob zaključku klinične prakse pripraviti poročilo o opravljeni študijski praksi, ki naj vsebuje naslednje elemente:

- Predstavitev okolja (oddelka, ambulate), v katerem je študijska praksa potekala
- Opis dela v timu in vloga posameznih članov tima
- Kompetence zdravnika, ki jih je kot študent prepoznal
- Česa se je naučil
- Kako bo pridobljeno znanje, veščine in stališča lahko uporabil v nadaljnjem osebnem in profesionalnem razvoju

Ocenjevanje klinične prakse

Mentorjeva ocena (strukturirana ocena s strani kliničnega mentorja o doseganju zastavljenih učnih ciljev, pridobljenih veščin in stališč). Mentorjevo oceno študent odda preko e-platforme VIS, skupaj s poročilom o klinični praksi.

Mentorjeva ocena študenta

OCENA DELA V KLINIČNEM OKOLJU

Ime in priimek
študenta: _____

Ime in priimek
mentorja: _____ Ustanova: _____

Zaključna ocena mentorja o poteku klinične prakse

	Odlično	Dobro	Pomanjkljivo
Motivacija za delo/učljivost			
Odnos do mentorja in sodelavcev			
Spoštovanje pravil, ki veljajo v kliničnem okolju			
Vključevanje v delo/izpolnjevanje zastavljenih ciljev			
DRUGO:			
Kratka opisna utemeljitev mentorjeve ocene:			

Podpis mentorja in imenski žig: _____ Datum: _____

Zaključna ocena mentorja o poteku klinične prakse

Spoštovani,

želeli bi dobiti vašo povratno informacijo o izvajanju klinične prakse za študente 1. letnika.

Elektronska anketa vam bo dostopna v portalu VIS. Geslo za vstop boste dobili na vaš elektronski naslov zatem, ko vas bo študent izbral v tem portalu, da želi klinično prakso opravljati pri vas. Ko vas bo študent izbral, boste prejeli o tem elektronsko obvestilo in vi boste potrdili ali zavrnili študenta za opravljanje klinične prakse.

Prosimo, odgovorite iskreno; hvaležni bomo za vse predloge in pobude.

spol M Ž specialnost:

Zanima nas vaša ocena, katere veščine je študent usvojil in katera stališča je privzel pri klinični praksi. Anketa poskušajte izpolniti ob prisotnosti študenta

Pri kompetencah, ki so našete, naredite križec:

☐ 1 – sploh ne ☐ 2 – malo ☐ 3 – srednje ☐ 4 – pretežno ☐ 5 – v celoti

	1	2	3	4	5
Študent razume pomen dobrega odnosa in sporazumevanja za delo zdravnika oz. zobozdravnika					
Študent razume in je sposoben vzpostaviti empatični odnos z bolnikom					
Študent razume pomen zdravnikovih/zobozdravnikovih sodelavcev					
Študent razume glavne značilnosti dela v timu					
Študent se primerno obnaša pri delu z bolniki					
Študent je spoznal nekatere klinične veščine					
Študent je izvajal nekatere klinične veščine					
Študent je spoznal moralne in etične vrednote, ki veljajo pri delu zdravnika oz. zobozdravnika					
Študent razume bolnika kot celoto telesnih, duševnih in medosebnih (socialnih) procesov (bio-psiho-socialni model)					
Študent sprejema različnosti pri ljudeh					
Študent je okrepil občutek pripadnosti zdravništvu					
Klinična praksa je študenta spodbudila k samorefleksiji in potrditvi njegove odločitve za študij medicine oz. dentalne medicine					
Študent je pridobil veščine nudenja NMP					
Kot mentor sem spoznal pomen mentorstva pri oblikovanju svojega nadaljnjega osebnega in profesionalnega razvoja					

Ali so študenti usvojili še katere druge veščine, spretnosti ali znanja oz. privzeli dodatna stališča?
Katera (prosimo navedite)?

Prosimo, ocenite (od 1 do 5) organizirano izobraževanje za mentorje in ta pisna navodila za izvajanje klinične prakse:

☐ 1 – nezadostno ☐ 2 – zadostno ☐ 3 – dobro ☐ 4 – prav dobro ☐ 5 – odlično

Kako bi ocenili:	Ocena
- izobraževanje za mentorje – v živo na pedagoški konferenci?	
- izobraževanje za mentorje – na daljavo preko videokonference?	
- ta priročnik, to je navodila za mentorje glede izvajanja klinične prakse?	

Kaj ste kot mentor pri klinični praksi pogrešali?

Kaj ste pogrešali – kaj bi dodali?

Zakaj?

Kaj bi pri klinični praksi spremenili?

Kaj bi spremenili?

Zakaj?

*Hvala za sodelovanje in upamo na sodelovanja z vami
tudi v prihodnjih študijskih letih!*